

ΠΙΣΤΟΜΑ

Κωσταντίνος Θεοτόκης

Λεμπιδάκης Γιώργος
Μπαλάση Βαγγελιώ
Παναρετάκης Παναγιώτης

Η ιστορία του διηγήματος

Εκείνη την περίοδο που γύριζαν οι κρυμμένοι ληστές από τα βουνά έτσι και ο Κουκουλιώτης γύρισε πίσω στη γυναίκα του. Στο σπίτι του τα πράγματα όμως έχουν αλλάξει. Η γυναίκα του τον απάτησε και απόκτησε παιδί με άλλον. Έτσι κι αυτός χωρίς κανένα έλεος σκότωσε τον εραστή της και την ανάγκασε να θάψει το ίδιο της το παιδί.

Θέμα κειμένου

Το κύριο θέμα που προκύπτει από την ανάγνωση του κειμένου είναι η προβολή της αξίας του δικαίου της εποχής στην οποία επέστρεφαν οι ληστές από τα ξένα στα σπίτια τους. Καθ' όλη τη διάρκεια της ιστορίας παρατηρούμε την γυναίκα του Κουκουλιώτη να μην αμύνεται και να αποδέχεται όλες τις κινήσεις του «Μα το ξέρω η εκδίκηση θα είναι μεγάλη» πράγμα που μας αποκαλύπτει ότι σε περίπτωση που δεν σταθεί πίστη μία γυναίκα στον άντρα της ήταν δεδομένο να υποστεί την εκδίκηση του. Επίσης, παρόλο που η σύζυγος του επέλεξε να συνεχίσει την ζωή της με άλλο άντρα δεν την τιμωρεί άμεσα "Δεν σου κάνω κανένα καλό, αγκάλα και σου πρόπον" αλλά έμμεσα κάνοντας κακό στην οικογένεια που είχε δημιουργήσει. Αυτό το γεγονός φανερώνει την ψυχολογική καταπίεση που βίωναν οι γυναίκες σε τέτοιες περιπτώσεις. Επιπλέον, ήταν μεγάλη ντροπή να τον απατήσει η γυναίκα του "θα πλύνω τη ντροπή που έχω λάβει" και έπρεπε να πάρει εκδίκηση όσο δύσκολο και αν ήταν «Το πρόσωπο που ήταν χλωμό και ο ιδρώτας του κρύος» Τελικά, δυσκολεύτηκε να κάνει πράξη όσο πρεσβεύουν οι άγραφοι νόμοι της εποχής, πήρε την εκδίκηση του τονίζοντας την πραγματική αξία του δικαίου.

Τίτλος

Ο τίτλος του κειμένου «Πίστομα» συσχετίζεται στενά με τα τελευταία λόγια του ήρωα «*Βάλ' το πίστομα μέσα*». Η διαταγή να τοποθετηθεί το παιδί μπρούμυτα μέσα στον λάκκο συνιστά σαφή δήλωση της αδυναμίας του ήρωα να αντέξει ακόμη κι εκείνος τη σκληρότητα της εκδίκησής του. Το ξέρει και το νιώθει πως δεν έχει το περιθώριο να αφήσει ζωντανό το νόθο αυτό παιδί, αλλά δεν μπορεί παρ' όλα αυτά να σταθεί και ν' αντικρίσει το πρόσωπό του, καθώς θα το θάβει ζωντανό.

Το στοιχείο αυτό δηλώνει τον εγκλωβισμό του ήρωα μέσα στα πλαίσια της τιμής ενός άντρα εκείνης της εποχής. Έτσι, ο ίδιος αυτός άνθρωπος σε μια λίγο διαφορετική εποχή δεν θα καταδεχόταν να φτάσει σε τέτοιο σημείο απανθρωπιάς. Θα περιόριζε πιθανώς την εκδίκησή του στη θανάτωση του εραστή της γυναίκας του. Τη συγκεκριμένη εποχή, ωστόσο, και με βάση τις ισχύουσες στρεβλές αντιλήψεις περί τιμής αισθάνεται πως είναι αναγκασμένος να φτάσει την εκδίκησή του μέχρι το πιο ακραίο σημείο.

Χαρακτηρισμός Κουκουλιώτη

Στην ιστορία ο Κουκουλιώτης εμφανίζεται ως ένας σαραντάρης άντρας, κοντός, μαυριδερός, με όμορφα πυκνά γένια και σγουρότατα μαύρα μαλλιά. Φαίνεται ήρεμος και χαρούμενος που θα γυρίσει πίσω στη γυναίκα του “το βλέμμα του ήταν χαϊδευτικό και ήρεμο”, την οποία δεν είχε προλάβει να ζήσει λόγω της Επανάστασης “πριν ακόμα ρεμπέψουν είχε παντρευτεί”. Συνεπώς, είναι απολύτως λογική η παρουσίαση του, αφού σαν νεόνυμφους γεμάτος όνειρα και ελπίδες ανυπομονούσε να ανταμώσει τη γυναίκα του. Όταν όμως έφτασε στο σπίτι του, ξαφνιάστηκε, δεν πίστευε στα μάτια του “πικρά χαμογέλασε”, αφού αντίκρισε τη γυναίκα του με ένα ξένο μωρό στην αγκαλιά της. Αμέσως προσπαθεί να την καθησυχάσει “Μη φοβάσαι, δεν θα σου κάνω κακό” γεγονός το οποίο τονίζει την αγάπη του για εκείνη, ασχέτως που τον είχε απατήσει, αλλά και την ψυχραιμία του άτυχου ληστή. Έπειτα, αφού η γυναίκα προσπάθησε να τον ευαισθητοποιήσει “λυπήσου το άτυχο πλάσμα” ώστε να μην βλάψει το νήπιο, φανέρωσε την έχθρα του προς αυτό “σκοτείνιασε η όψη του” και τη σκληρότητά του “ουδέ το λυπούμαι”. Μέσα από την αντίδραση του φανερώνεται η αρνητική επιρροή από το κοινωνικό του περιβάλλον διότι, ως ληστής είχε μάθει να αντιδρά και να μην υποκύπτει σε κανένα. Ακόμα, αισθάνεται ντροπιασμένος και προσβεβλημένος για αυτό που του συνέβη “θα πλύνω την ντροπή που έχω λάβει” και δεν θα ηρεμήσει εάν δεν πάρει εκδίκηση. Προφανώς, η ντροπή που ένιωσε και οι άγραφοι νόμοι της εποχής τον οδήγησαν σε αυτή την αντίδραση, του έδωσαν κίνητρο να κάνει το έγκλημα. Την μέρα του εγκλήματος, όπου έσκαβε τον τάφο του μωρού, ήταν διστακτικός “το πρόσωπο του είτου χλωμό” παρόλο που την προηγούμενη είχε σκοτώσει τον εραστή της γυναίκας του και ένιωθε ανακουφισμένος “χορτάτος εκοιμήθην”. Οπότε, μπορεί να μην ήθελε πραγματικά να σκοτώσει το μωρό αλλά το δίκιο της εποχής τον ανάγκασε.

ΔΕΥΤΕΡΑ ~ ΕΣΤΙΑ ~ 08/10/1913

"ΦΡΙΚΤΟ ΕΓΛΗΜΑ ΤΙΜΗΣ ΕΙΣ ΤΗ ΚΕΡΚΥΡΑ"

Αι άρχα ήρξαντο έρευναν μετ' έπιτάσεως πρίς εύρεσιν και σύλληψιν του αυτοουργού.

Η τοπική κοινότης τής Κερκύρας συνταράχθη νηπίου τινός είδεχθώς φονευθέντος υπό τής μητρός αυτού και του συζύγου αυτής. Απαντα ταυτα συνέβησαν πρωίαν Κυριακής (07/10/1913), ότε ο αυτοργός, τεσσαράκοντα ετών, φαίνεται αναγκάζων τήν έαυτού γυναίκα και μητέρα του ατυχούς νηπίου θάπτειν τουτο ζών μαθών τό δύο ετών νήπιον είναι νόθον. Άπαντα ήρξαντο ότε ο άνήρ, τεσσαράκοντα ετών, ετών επανελθών εις τήν αυτού οικίαν πολλοῦ χρόνου ὕστερον είδεν τήν γυναίκα αυτού φέρειν έν τή αγκάλη παιδα τινά μή οικειον.

Κατά τήν μαρτυρίαν αυτής τής μητρός του νηπίου μετά την έντονον μεταξύ αυτών φιλονίαν ό αυτοργός λέγεται αφανισθείς πολύν χρόνον. Αι άρχαί οίονται τήν αιφνίδιον έξαφάνισιν νεαροῦ συντοπίτου μετά τήν μεσημβρίαν του Σαββάτου γενεσθαι διά τήν πολύωρον έξαφάνισιν του αυτοουργού. Αι άρχα ήρξαντο έρευναν μετ' έπιτάσεως πρίς εύρεσιν και σύλληψιν του αυτοουργού.

ΕΠΙ ΤΩΝ...
Μετ' ούτω...
ΕΠΙ ΤΩΝ...
Μετ' ούτω...
ΕΠΙ ΤΩΝ...
Μετ' ούτω...

ΑΘΗΝ'ΗΣΙ-ΤΕΤΑΡΤΗ 10 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1913
Τιμή 40 λεπτά.
ΚΡΟΠΟΛΙΣ
ΚΥΡΙΑΚΗ, 1 ΣΕΝΤΕΜΒΡΙΟΥ 1913
ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ ΣΠ. Μ. ΣΙΜΟΣ
ΠΑΡΕΙΑ ΟΔΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ 56, ΑΘΗΝΑΙ
Τηλέφ. Τύπου 410.
Address Journal "ΠΑΤΡΙΣ" Αθήνα.

ΕΤΟΣ 94. Ημερίδα Η' - Αριθ. 7108
ΣΥΛΛΟΓΟΙ ΠΡΟΠΑΓΑΝΔΙΣ
Τιμή...
ΤΙΜΗ ΕΚΑΣΤΟΥ ΦΥΛΛΟΥ ΛΕΠΤΑ 5
ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ - ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΣ ΕΦΗΜΕΡΙΣ
Αδελφ. Τύπου 410.

ΕΤΟΣ Η'.
ΣΥΜΠΡΗ Τετάρτη 10 Οκτωβρίου 1913
Αριθ. 2732
ΤΗΛΕΓΡΑΦΟΣ
ΜΗΤΕΡΑ-ΤΕΡΑΣ
"ΕΘΑΨΕ ΤΟ ΔΙΧΡΟΝΟ ΤΕΚΝΟ ΤΗΣ ΕΠΕΙΤΑ ΕΝΤΟΛΗΣ ΕΚ ΤΟΥ ΑΝΤΡΟΣ ΤΗΣ"
ΕΙΡΗΝΗΣ

Την άρση του...
Ο Κρητικός...
Αυτοργός...
Μητέρα...
Επίτασεως...
Σύλληψιν...
Επίτασεως...
Σύλληψιν...
Επίτασεως...
Σύλληψιν...

ΤΕΛΟΣ

Ευχαριστούμε για την
προσοχή σας!